

Vsebina

Zanimivo

Peti kongres mladih kmetov v Bruslju	4
Vsak naj doda svoje zrno in imeli bomo kruha za življenje	5

Vinogradništvo

Dan odprtih vrat Selekcijsko trsničarskega središča Vrhpolje	6
--	---

Poljedelstvo

Nekatere nove tehnike in pristopi v praksi ekološkega poljedelstva	7
--	---

Reportaža

Že v malem zrmu vse bogastvo je	9
Naval obiskovalcev in politikov	11

Živinoreja

Aflatoksini v mleku	13
Ocene dobroti prašičev v konvencionalnih in alternativnih sistemih rej v Sloveniji	14

Gradnja hlevov

Prilagoditev hlevov reji telet, ki sesajo pri kravah moznih	22
Kanali za gnojevko	31

Tehnika

EIMA 2018	33
Farmtech odpira novo lakirnico	34
Aebi TT211	36
Učinkovitost, okretnost in udobje vožnje kot standard	39
Landini Rex 4-120 GT	41
Novo registrirani traktorji v septembru 2018	42
Nagrajena kmetijska mehanizacija in oprema Agra 2018	43
Izboljšave za živali in človeka	46
Lancman SAF-X-CUT Automatic 707	50
Razmišljate o novi mehanizaciji?	56

Recept

Makovi mošnjiki iz krhkega testa s krompirjem	57
---	----

Obvestila

Akcija za nove naročnike	58
--------------------------------	----

Glasilo Društva kmetijskih svetovalcev Slovenije

Obvestila Zveze strojnih krožkov

Član EUROFARM združenja vodilnih kmetijskih časopisov

Član žirije za izbor traktorja leta

Izdajatelj: Kmetijska založba d.o.o.

Uredniški odbor:

Marjan Dolensek (kmetijska tehnika, gradnje),
Tatjana Čop
Veronika Valentar
Zorica Abraham Panič

Naslovnica: Jerneja Golob

Glavni in odgovorni urednik: Andrej Golob
Tehnični urednik, oblikovanje: Janez Grabec
Grafična priprava: Kmetijska založba d.o.o.
Tisk: Malex, d.o.o.
Naklada: 5.000 izvodov

Naslov uredništva:

KMETOVOALEC, Stari trg 278, 2380 Slovenj Gradec
tel.: 02 885 67 00 in 05 901 05 76
E pošta: kmetovalec@km-z.si, http://www.kmetovalec.com

Naročnine in oglasno trženje:

KMETIJSKA ZALOŽBA d.o.o.
Stari trg 278, 2380 Slovenj Gradec
tel.: 05 901 05 76
E pošta: oglasi@km-z.si

Cena posamezne številke: 5,5 €
Letna naročnina (12 številke): 55 €
za tujino: 90 €
9,5% DDV vključen v ceno

Oktober je nekako čas zahvale za dobro letino. Že tradicionalno to storimo na vse-slovenskem srečanju kmetov v Slomškovi Ponikvi. Letos smo se srečali že petnajstič. Z letošnjim nagovorom je še posebej segla do srca lanska kmetica leta Karolina Dragica Črešnar, zato njen govor objavljamo na naslednjih straneh, da ga boste prebrali tudi tisti, ki niste bili na Ponikvi.

Na shodu sem imel čast govoriti s starostjo slovenskih kmetov Ivanom Omanom. Potožil je, s kakšnimi napori so si ob osamosvojitvi zagotovili dokaj ugodne pogoje za kmetijstvo. Zlasti t lastništvom v živilsko-predelovalni industriji. Takrat so v SLS tudi načrtovali izobraževanje cveta slovenskih mladih kmetov v tujini, kjer naj bi se usposobili za upravljanje zadrudne lastnine po sodobnih načelih. Žal so potem stvar v roke prevzeli zadrudni tajkuni in zadrudno premoženje je začelo izginjati, zadrudge pa namesto zagona vedno bolj bijejo boj za preživetje in iz leta v leto jih več konča v stečaju. Ravno letos, ko praznujemo 200-letnico rojstva in 130-letnico smrti Friedricha Wilhelma Raiffeisna (1818–1888), utemeljitelja zadrudništva, se znova zbirajo črni oblaki nad slovenskim zadrudništvom. Slovenski zadrudniki so sedaj zapravili še nadzor nad Deželno banko, ki je nastala s kmečkim denarjem. Res je tudi Deželna banka bila pod nadzorom zadrudnih tajkunov in je predvsem služila kot neomajen bankomat za njihove rabote ter navadni kmetje od nje že tako niso imeli posebne koristi. Tako je mogoče celo boljše. Po pregovoru naših nekdanjih bratov „dobro je, da zapade sneg, ker naredi vidne sledi zveri“, bo zaprti bankomat onemogočil skrivno financiranje tajkunskih poslov in bomo lahko začeli zadrudništvo graditi na zdravih in poštenih temeljih. Da ne bom narobe razumljen: tudi v Sloveniji je še nekaj zdravih zadrud, vendar se te nekako sramežljivo skrivajo v ozadju. Najbolj glasni so tisti, ki so naredili največ škode. Sicer že od nekdaj velja, da riba smrdi pri glavi.

V tej številki precej govorimo o dobrobiti živali. Nenazadnje je to pomembna tema tudi v koalicijski pogodbi. Seveda v Kmetovalcu nimamo dobrobiti na tapeti, ker je sedaj to moderno, pač pa se dobro zavedamo, da se skrb za dobrobit živali običajno rejcu hitro povrne. Vendar dobrobiti živali ni moč zagotoviti samo s strožjo zakonodajo, ampak morajo za to obstajati določeni pogoji. Najhuje je pri nas to, da zakonodaja ni usklajena in en zakon nekaj zahteva, drugi pa to onemogoča. Že sedaj imamo v zakonodaji marsikje zmedo, sedaj, ko imajo skrajneži z Levico precej besede, tako v parlamentu kot v vladi, se znajo zadeve še hudo zakomplicirati. Že strokovno utemeljene zahteve, kot so npr. prosta reja namesto vezane, paša v poletnem času ..., je marsikje nemogoče izpeljati. A skrajneži ne poznajo izjem niti se ne ustavljajo pri tem, kaj je strokovno upravičeno. Pred kratkim sem zasledil, da se zavzemajo za prepoved umetnega osemnjenja ali celo prepoved živinoreje oziroma uvedbo dodatnih davkov za živinorejce. Ker zdrava pamet v tej državi nima domovinske pravice, me je kar strah, kaj bomo še doživeli. Ravno pred dnevi sem izvedel za novo neumnost naše najnovejše gradbene zakonodaje. Potem ko vseskozi poslušamo obljube o poenostavitvi postopkov, se v praksi zadeve običajno samo še poslabšajo. Torej nova zakonodaja je poenostavila pridobivanje gradbenega dovoljenja, vendar zahteva uporabo dovoljenje, preden začneš gradbeni objekt uporabljati. V teoriji je to vse lepo in prav, v praksi pa vemo, da zlasti na kmetijah začnemo objekt uporabljati že, ko je pod streho, ne šele po tem, ko je vse tip-top. No, tudi v opisanem primeru je kmet po zgraditvi hleva vanj naselil krave, čeprav zanj še ni imel uporabnega dovoljenja, saj to zahteva svoj čas in ga ni moč dobiti preko noči. Se je pa preko noči pojavil na kmetiji gradbeni inšpektor, hlev do pridobitve uporabnega dovoljenja prepovedal uporabljati, ga zapečatil in nanj nabil tablo, ki strogo prepoveduje vstop v hlev. Zdaj rejec ne ve, kaj naj stori s kravami, ki so že v hlevu, če vanj ne sme vstopiti. Jih naj pusti poginiti od lakote ali tvega visoke kazne? Kajti preden bo pridobil uporabno dovoljenje, bo ob vsej birokraciji trajalo vsaj kakšen teden, če ne še več. Pa je ta zakonodaja še posledica prejšnje, etično in znanstveno pravno deklarirane vlade. Kaj nas čaka šele pri tej, ki je že v osnovi bolj komedijantska? Seveda teoretiki, ki nimajo pojma o praksi, hitro spravijo skupaj neizvedljive zakone.

V zadnjem času smo kmetje često na tapeti kot hudi onesaževalci okolja. Ravno prežvekovalci naj bi bili velik vir toplogrednih plinov, kot nam stalno mečejo pod nos vegani. Po študiji KIS-a naj bi kmetijstvo prispevalo okoli 10 odstotkov slovenskih izpustov toplogrednih plinov. To seveda ni malo, a na drugi strani je kmetijstvo pomemben ponor toplogrednih plinov in na koncu koncev ima kmetijstvo po tej plati pozitivno bilanco. Ne gre samo za gozd, ki mu vsi priznavajo pomembno vlogo pri vezavi ogljikovega dioksida. Tudi na travnikih je v obliki humusa vezano okoli 500 t/ha ogljikovega dioksida. Pri zdajšnji ceni emisijskih kuponov (20 €/t CO₂) je to okroglih 10 tisoč evrov/ha. Mogoče je sedaj čas, da se kmetje postavijo pokonci in od države, namesto miloščine za vzdrževanje krajine, zahtevajo plačilo za vezavo CO₂.

Vaš urednik